

GAS OPSLAG NORG

BETEKENT AANTASTING BEEKDAL PEIZERDIEP

Eind januari maakte de Nederlandse Aardolie Maatschappij bekend over te willen gaan tot het ondergronds opslaan van gasvoorraden in het gasveld te Norg om onze toekomstige gasvoorziening in piekperiodes veilig te stellen. Voor deze ondergrondse opslag is een industrieel complex van 20 ha nodig met daarop pompin-

stallaties en een gebouw van ± 10 m hoogte. Uit het oogpunt van ruimtelijke ordening had haast geen ongunstiger plek gekozen kunnen worden: de voor dit doel uit te breiden gaslokatie Norg-2 ligt in het beekdal van het Grootte Diep (verderop Peizerdiep) even ten westen van Langelo.

Truus Vermeer

Het hoe en waarom van de plannen bij Norg wordt door de NAM uiterst vriendelijk gepresenteerd in een luxueuze brochure. Het Nederlandse gasbeleid richt zich op het exploiteren van kleine gasvelden en het voorlopig sparen van het grote gasveld in Slochteren. Omdat de exploitatie van kleine velden alleen rendabel is als de afname continu verloopt is het zinvol in periode van weinig verbruik gas op te slaan. Daar komt bij dat de verschillende kleinere velden verschillende kwaliteiten gas produceren, die vervolgens gemengd moet worden tot 'Slochteren-kwaliteit'. Tenslotte speelt de teruglopende druk op halve velden een rol: om in strenge winters in een korte periode véél gas te kunnen produceren is het aantrekkelijk om een voorraad aan te leggen die onder grotere druk staat.

Het is overigens niet de bedoeling de druk op het Norgse gasveld hoger te maken dan hij in de oorspronkelijke (natuurlijke) situatie was: 300 bar.

Het gasveld bij Norg zou beschikken over ruimte voor ca. 3 miljard m³ gas in een poreuze zandsteenlaag op 3 km diepte.

Waarom nou juist Norg?

De NAM deelt mee een tiental gasvelden op geschiktheid te hebben onderzocht, waaronder Norg, Marum, Grootegast en Annerveen. Eerste vereiste was een ligging in de nabijheid van het hoofdleidingnet, dus: Noord-Nederland. Verder

stelt het project eisen o.a. aan de porositeit van het betreffende gesteente. Norg en Annerveen scoorden beide hoog, maar omdat het gasveld in Annerveen veel groter is, is het niet zo eenvoudig onder druk te zetten als het veld in Norg, waardoor het in tijden van grote vraag niet zo snel kan produceren.

Helaas ligt dit ideale gasveld midden in één van de mooiste stukjes Drente. In het gebied rond Norg is het Drentse esdorpenlandschap nog vrijwel volledig intact. Dorpen met oude boerderijen en brink, hooggelegen esgronden, stukjes bos en lager gelegen groenlanden langs de beek: de hoofdstructuur van dit landschap is meer dan tien eeuwen oud.

De erkenning van deze landschappelijke waarde is terug te vinden in drie lagen van planologische besluitvorming: zowel natuurbeleidsplan (nationaal), streekplan (provinciaal) als het herinrichtingsplan Roden-Norg (regionaal) lijken de beekdalen in dit gebied een hoge mate van bescherming te bieden.

G. Hesselink, projectleider van het streekplan stelt in zijn artikel in Noorderbreedte 1990-6: *'Voor een goed begrip (...) is het van belang te melden dat we Drente primair gezien hebben als een systeem van beekdalstelsels.'* En verderop: *'Enkele van de Drentse beekdalstelsels hebben ook nu nog in hun geheel een redelijke mate van natuurlijke gaafheid, m.n. de Drentse A, het Peizerdiep en de Reest.'*

Het concrete resultaat van deze uitgangspunten is o.a. dat de beekdalen in het herinrichtings-

gebied Roden-Norg bestemd zijn tot een aaneengesloten reservaatgebied (in termen van de relatiemetaal), waarvan de eerste aankopen nog dit jaar plaats zullen vinden, aldus Natuurmonumenten-zegsman F. Blankenburg. De geplande lokatie van de NAM ligt pal tegen deze reservaatgebieden aan, in termen van het streekplan op de grens van zone 2 (hoofdfunctie landbouw) en zone 3 (verweving van functies natuur en landbouw).

Eeuwenoud landschap

In dit verband is het op zijn minst vreemd dat de gemeente Norg enkele dagen na de bekendmaking van de plannen in de pers te kennen gaf er *'In principe niet afwijzend'* tegenover te staan, hoewel men uiteraard geen definitief standpunt wil bepalen tot er *'meer bekend is over effecten voor milieu en veiligheid'*. (Leuke vooruitzichten pro-plan zijn in dit verband natuurlijk de 25 permanente arbeidsplaatsen en de inschakeling van noordelijke bedrijven bij de aanleg, die de NAM in het vooruitzicht stelt).

Ook de provincie heeft nog geen officieel standpunt maar wil zich eerst nader oriënteren. Met de NAM is afgesproken dat een vrijwillige milieueffekt-rapportage tot stand zal komen met inschakeling van een onafhankelijke commissie. De Milieuraad Drenthe ziet niet veel heil in zo'n milieueffekt-rapportage: *'Ze geven een aardig inzicht in de plannen maar veranderen in het*

Beekdal Peizerdiep, de pijl geeft de gaslocatie aan

FOTO: AEROPHOTO EELDE

algemeen weinig aan de vooringenomen keuzes van de initiatiefnemers.'

Het is niet onwaarschijnlijk dat vastgesteld zal worden dat de veiligheid voldoende gewaarborgd is, dat de milieu-belasting gering zal zijn en de geluidsoverlast beperkt. Toch is dat niet waar het hier uiteindelijk om gaat. Het gaat om de steeds maar voortschrijdende versnippering van een waardevol en onvervangbaar leefmilieu, de aantasting van een eeuwenoud landschap. Het is zeer de vraag of die zaak voldoende stemmen oplevert om de plaatselijke politici te bewegen hun nek ervoor uit te steken.

De NAM benadrukt dat het hier gaat om het algemeen belang. Als er geen gasopslag komt, zitten we over 10 jaar 's winters met koude voeten. Het plan wordt dan ook gesteund door de minister van Economische Zaken.

Krijgt de NAM géén vergunning dan zal ze naar de regering stappen om te vertellen dat ze aan haar verplichting, voldoende gas leveren aan de Nederlandse bevolking, in de toekomst niet zal kunnen voldoen, aldus persvoorlichter Frank Duut. Vergunningen worden nu aangevraagd in het kader van de mijnwet, de wet op de ruimtelijke ordening en de milieuwetgeving. In het kader van de mijnwet hebben de plaatselijke overheden geen bevoegdheden, in het kader van de wet R.O. heeft de regering de mogelijkheid om lagere bestuursorganen een aanwijzing te geven tot medewerking aan dit soort projecten.

De Milieuraad Drenthe benadrukt dat er in wezen geen wettelijk kader bestaat voor ondergrondse opslag: de mijnwet regelt het opdelen van dingen uit de ondergrond maar niet het wegstoppen ervan.

Alternatieven

Het Peizerdiep zal het moeten hebben van een diepgaand onderzoek naar alternatieve locaties en de maatschappelijke weging daarvan, door onafhankelijke deskundigen. Bovengrondse opslag zal waarschijnlijk niet in aanmerking komen: het ruimtebeslag is enorm en de veiligheid een stuk minder dan bij ondergrondse opslag. Maar gekeken zou moeten worden in hoeverre voor de NAM minder optimale locaties toch voor gebruik in aanmerking komen en wellicht ook of het Norgse gasveld, dat zich in een langgerekte vorm van ZO naar NW uitstrekt, eventueel op een minder kwetsbare plek aangeboord kan worden. Hoe dan ook: het sparen van het beekdal bij Langelo zal waarschijnlijk aanzienlijk meer geld kosten dan het verpesten ervan. ●